

จดป้าย

มติชน

วิภาค จัปพรรณ

ผลกระทบจากการสร้างเขื่อน และแยก "เขื่อน" ทางการเมือง รุนแรงและล่าช้าอย่างยิ่ง ต่อพรรคการเมืองขนาดเล็ก

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่เรียกว่า "ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือทางการเมือง" เมื่อกลางดึกของวันที่ 2 กรกฎาคม 2535

อันดณามโคธ นายบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทย

พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่ นายมนตรี พงษ์พานิช หัวหน้าพรรคกิจสังคม ท.ค.ท.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคพลังธรรม นายสมัคร สุนทรเวช หัวหน้าพรรคประชากรไทย ร.ค.อ.เฉลิม อยู่บำรุง หัวหน้าพรรคมวลชน ตามมาด้วย "แนวร่วมพัฒนาประเทศไทย" (นปท.) ในวันที่ 3 กรกฎาคม 2535 พร้อมกับการเชิญ นายอภัย นวย วีรวรรณ หัวหน้าพรรคนาไทยเข้าร่วมด้วย

อันที่จริงเป็นการแสดงรูปธรรมแห่งรัฐสภาผสม 7 พรรคซึ่งประกอบด้วย พรรคชาติไทย พรรคความหวังใหม่ พรรคพลังธรรม พรรคกิจสังคม พรรคประชากรไทย พรรคนาไทย พรรคมวลชน

และผลักดันให้เกิดพรรคร่วมฝ่ายค้านอันประกอบด้วย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติพัฒนา พรรคเสรีธรรม พรรคเอกภาพ ขึ้น

นี่ย่อมเป็นการก่อรูปขึ้นของ 2 ขั้ว 2 กลุ่มการเมือง โดยพื้นฐาน ท่านเองดีว่ากันกับที่สหรัฐอเมริกาพรรคเดโมแครตกับพรรคริพับลิกัน และที่อังกฤษมีพรรคคอนเซอร์เวทีฟกับพรรคเลเบอร์

นี่ย่อมเป็นมิติอันเป็นแนวโน้มทางการเมือง

ติ แม้แนวร่วมพัฒนาประเทศไทย (นปท.) จะประสบวิกฤตเบื้องตันเมื่อพรรคพลังธรรมถอนตัวออกและประสบวิกฤตเบื้องตันกลางเมื่อพรรคร่วมฝ่ายค้านได้เสนอผู้สมัครชิงปดอภิปราชทั่วไปเพื่อถล่มมติไม่ไว้วางใจ นายบรรหาร ศิลปอาชา ระหว่างวันที่ 18-20 กันยายน 2539

อันส่งผลอย่างฉับพลันให้ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ กับ ร.ค.อ.เฉลิม อยู่บำรุง ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้ นายบรรหาร ศิลปอาชา ลาออกจากตำแหน่ง

อันส่งผลให้ นายบรรหาร ศิลปอาชา ประกาศจะลาออกจากตำแหน่งภายใน 7 วัน เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2539

แต่แล้วแทนที่ นายบรรหาร ศิลปอาชา จะลาออกตามคำประกาศ ตรงกันข้าม กลับเลือกที่ตราพระราชกฤษฎีกาขุดสภามุแทนรวมถูร เมื่อวันที่ 27 กันยายน

โดยมิได้มีการปรึกษาพันธมิตร ในแนวร่วมพัฒนาประเทศไทย (นปท.)

และมีได้มีการปรึกษาแม้กระทั่งภายในพรรคชาติไทย อันก่อให้เกิดความไม่พอใจเป็นอย่างมากถึงกลายเป็นชนวนทำให้เกิดความขัดแย้ง แคลงแยกและแยกตัวครั้งใหญ่ภายในพรรคชาติไทย แต่กระนั้นก็มีทนายชยามะสมัคร "ซิว" การเมืองของพรรคร่วมรัฐบาลเดิมเพียงแต่ยกตำแหน่ง "ผู้นำ" ไปให้ พล.อ.

ชวลิต ยงใจยุทธ แห่งพรรคความหวังใหม่ เท่านั้น

ติ แม้ นายสมัคร สุนทรเวช จะยืนยันว่าแนวคิดในการหนี "ซิว" ภายในพันธมิตรพรรคร่วมรัฐบาลเดิมจะเป็นของตน แต่ นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล ซึ่งใกล้ชิด

นายบรรหาร ศิลปอาชา เป็นอย่างยิ่งก็ยืนยัน เช่นเดียวกันว่า เป็นแนวคิดของ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ที่ต้องการผู้หรือเพื่อนเก่าเอาไว้ให้เหนียวแน่นเพื่อสะดวกในการจัดตั้งรัฐบาลภายหลังการเลือกตั้ง

อย่างไรก็ตาม แนวคิดในการหนี "ซิว" นี้เนื้อแท้แล้วก็คือความล่อเนื้อหงแห่งแนวร่วมพัฒนาประเทศไทย (นปท.) อันเกิดจาก "ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือทางการเมือง" นั่นเอง

และน่าสนใจตรงที่พรรคประชากรไทยได้หยิบฉวยเอาแนวคิดนี้ไปขยายอย่างมีเป้าหมาย

เป็นเป้าหมายในการสร้างขั้ว แยกขั้วทางการเมือง

พ ลก็ถือ การเลือกตั้งในวันที่ 17 พฤศจิกายน เป็นการล่อคู่ระหว่าง 2 พรรคการเมืองใหญ่ นั่นคือ พรรคความหวังใหม่และพันธมิตร กับพรรคประชากรไทยและพันธมิตร

แต่น่าไปสู่การเสนอประเด็นว่ามิได้เป็นการเลือกตั้งอย่างธรรมดาค่า หากเป็นการเลือกคนเขยรัฐมนตรี

หากเลือกพรรคประชากรไทยและพันธมิตรจะได้เขยรัฐมนตรีชื่อ นายชวน หลีกภัย

หากเลือกพรรคความหวังใหม่และพันธมิตรจะได้เขยรัฐมนตรีชื่อ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ

น่าสนใจตรงที่พรรคขนาดใหญ่และพรรคขนาดเล็กต่าง เช่น พรรคประชาธิปัตย์ พรรคความหวังใหม่ พรรคชาติพัฒนา พรรคกิจสังคม กลับไม่ได้รับผลกระทบมากนัก

แต่พรรคขนาดเล็กโดยเฉพาะพรรคในกรุงเทพมหานคร เช่น พรรคประชากรไทย พรรคมวลชน พรรคพลังธรรม ได้รับแรงสะท้อนกลับเป็นอ้อมอ้อม ถึงขนาดที่อาจกลายเป็นพรรคค่าตีบไม่ภายในพรรค

นี่คือผลในอีกด้านของการสร้างขั้วแยกขั้วทางการเมือง